

BIỆN PHÁP PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC DẠY HỌC KẾT HỢP CHO GIÁO VIÊN Ở CÁC TRUNG TÂM NGOẠI NGỮ DỰA VÀO CỘNG ĐỒNG NGHỀ NGHIỆP

Nguyễn Kim Oanh

Email: nguyenkimoanh020679@gmail.com

Tóm tắt: Năng lực dạy học kết hợp (blended learning) là một năng lực nghề quan trọng của giáo viên trong bối cảnh thực hiện chuyển đổi số trong giáo dục. Do đó phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên tại các trung tâm ngoại ngữ trở thành yêu cầu cấp thiết. Bài báo này tập trung nghiên cứu và đề xuất hệ thống biện pháp phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên ở các trung tâm ngoại ngữ dựa vào cộng đồng nghề nghiệp. Các biện pháp này được kỳ vọng sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học ngoại ngữ và tạo lập môi trường phát triển nghề nghiệp bền vững cho giáo viên ở các trung tâm ngoại ngữ.

Từ khoá: Dạy học kết hợp, giáo viên, trung tâm ngoại ngữ, cộng đồng nghề nghiệp

MEASURES TO DEVELOP BLENDED TEACHING COMPETENCE FOR TEACHERS AT LANGUAGE CENTERS BASED ON PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES

Nguyen Kim Oanh

Email: nguyenkimoanh020679@gmail.com

Abstract: Blended teaching competence is an essential professional skill for teachers in the context of digital transformation in education. Therefore, developing blended teaching competence for teachers at language centers has become an urgent requirement. This article focuses on examining and proposing a system of measures to enhance teachers' blended teaching competence at language centers through professional learning communities (PLCs). These measures are expected to contribute to improving the quality of foreign language teaching and establishing a sustainable professional development environment for teachers at language centers.

Keywords: Blended learning, Teachers, Language centers, Professional community

Nhận bài: 20/07/2025

Phản biện: 22/08/2025

Duyệt đăng: 26/08/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Dạy học kết hợp không phải là mô hình dạy học mới nhưng là một xu thế mới trong dạy học của các trường trên thế giới. Việc kết hợp linh hoạt giữa hình thức dạy học trực tuyến và dạy học truyền thống với những tỉ lệ khác nhau sẽ giúp phân hóa trình độ học sinh, cá nhân hóa việc học giúp học sinh làm chủ kiến thức. Đã có một số công trình nghiên cứu về dạy học kết hợp. Trong công trình nghiên cứu “Dạy học kết hợp và một số hình thức kết hợp trong dạy học môn Địa lí ở các trường THPT dân tộc nội trú, tỉnh Thái Nguyên” tác giả Đỗ Vũ Sơn đã bàn đến khái niệm dạy học kết hợp và một số hình thức kết hợp. Trần Thị Huệ, Nguyễn Thị Kim Oanh trong công trình nghiên cứu của mình cũng đã chỉ ra các nguyên tắc cơ bản để thiết kế khoá học kết hợp. Tác giả Lê Văn Toán, Trương Thị Diễm (2020), Một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo trực tuyến trong giáo dục đại học trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0

Cộng đồng nghề nghiệp giữ vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ, bồi dưỡng và phát triển năng lực dạy học của giáo viên. Thông qua các hoạt động trao đổi kinh nghiệm, chia sẻ học liệu và phản hồi chuyên môn, giáo viên có cơ hội học hỏi lẫn nhau,

nâng cao kỹ năng sư phạm cũng như khả năng ứng dụng công nghệ trong giảng dạy. Đồng thời, cộng đồng nghề nghiệp tạo động lực phát triển nghề nghiệp liên tục, góp phần xây dựng môi trường dạy học chất lượng và bền vững.

Chính vì vậy phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên nói chung và giáo viên ở trung tâm ngoại ngữ nói riêng dựa vào cộng đồng nghề nghiệp là một cách thức hữu hiệu nhất.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên ở trung tâm ngoại ngữ dựa vào cộng đồng nghề nghiệp

Khái niệm năng lực dạy học

Có nhiều quan niệm của các tác giả khác nhau về năng lực dạy học của giáo viên: Phạm Đỗ Nhật Tiến cho rằng “Năng lực dạy học là những thuộc tính tâm lý mà nhờ đó người giáo viên thực hiện tốt hoạt động dạy học. Để có thể thực hiện tốt hoạt động dạy học, người giáo viên phải có vốn kiến thức cơ bản về môn học, về quá trình dạy học, hiểu biết về người học, có năng lực tổ chức quá trình dạy học, năng lực sử dụng các công nghệ, kỹ thuật dạy học”.

Theo tác giả Nguyễn Đức Chính: “Năng lực dạy học là tổ hợp các phẩm chất của giáo viên bao gồm tri thức chuyên môn nghiệp vụ, kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp của giáo viên trong quá trình dạy học được thể hiện thành công dưới dạng các hoạt động trong quá trình dạy học như quá trình chuẩn bị dạy học, lên lớp, kết quả dạy học”.

Như vậy có thể hiểu năng lực dạy học của giáo viên được hiểu là sự huy động, vận dụng và tương tác giữa các tri thức, kinh nghiệm về giáo dục học sinh; các giá trị, thái độ và kinh nghiệm hành động sư phạm của người giáo viên trong một hoạt động dạy học nhất định, giải quyết có hiệu quả các tình huống dạy học khác nhau. Đồng thời năng lực dạy học của người giáo viên cũng được hình thành và phát triển ngay chính trong quá trình giải quyết các tình huống đó.

Trong nghiên cứu này *khái niệm năng lực dạy học được hiểu là việc thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ trang bị kiến thức; hình thành kỹ năng, kỹ xảo, phát triển trí tuệ và hình thành thể giới quan, những phẩm chất đạo đức cho người học trên cơ sở kết hợp nhuần nhuyễn kiến thức chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ sư phạm của người giáo viên.*

Khái niệm dạy học kết hợp

Dạy học kết hợp kết hợp (Blended learning) là việc kết hợp phương thức học tập điện tử (e-Learning) với phương thức dạy - học truyền thống (theo đó người dạy và người học cùng có mặt) nhằm nâng cao hiệu quả công tác đào tạo và chất lượng giáo dục.

Khái niệm cộng đồng nghề nghiệp giáo viên

Cộng đồng nghề nghiệp GV là các nhà giáo có chung mục đích thực hiện các chức năng, nhiệm vụ dạy học và giáo dục toàn diện cho học sinh theo mục tiêu giáo dục do Đảng và Nhà nước ban hành. Họ có trách nhiệm đối với sự phát triển nhân cách của học sinh và sự phát triển của nghề nghiệp của

đồng nghiệp vì sự tiến bộ của học sinh và sự phát triển nghề nghiệp.

Khái niệm phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên dựa vào cộng đồng nghề nghiệp

Phát triển năng lực dạy học cho giáo viên dựa vào cộng đồng nghề nghiệp là quá trình tổ chức các hoạt động có chủ đích của nhà quản lý giáo dục cho giáo viên dựa vào cộng đồng người có chung mục đích thực hiện các chức năng, nhiệm vụ dạy học và giáo dục toàn diện cho học sinh theo mục tiêu giáo dục do Đảng và Nhà nước ban hành nhằm giúp cho giáo viên cập nhật, bổ sung các tri thức chuyên môn, nghiệp vụ và kỹ năng sư phạm, nâng cao khả năng vận dụng những kiến thức, kỹ năng dạy học vào thực tiễn để nâng cao chất lượng dạy học.

a. Cấu trúc của năng lực dạy học kết hợp của giáo viên

Dựa vào tiến trình tổ chức quá trình dạy học trong nghiên cứu này đề xuất *Biện pháp phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên ở trung tâm ngoại ngữ dựa vào cộng đồng nghề nghiệp*

i. Xây dựng khung năng lực dạy học kết hợp của giáo viên ở trung tâm ngoại ngữ

Mục đích của biện pháp: Nhằm xác định rõ các thành tố cấu thành năng lực dạy học kết hợp để làm căn cứ cho đào tạo, bồi dưỡng và đánh giá giáo viên. Là cơ sở định hướng phát triển chuyên môn, giúp giáo viên tự đánh giá và nâng cao năng lực giảng dạy trong môi trường số.

Nội dung biện pháp

+ Khung năng lực dạy học kết hợp bao gồm các năng lực thành phần sau: (1) Năng lực thiết kế bài học theo kiểu dạy học kết hợp; (2) Năng lực tổ chức và triển khai dạy học kết hợp; (3) Năng lực đánh giá trong môi trường kết hợp; (4) Năng lực phát triển học liệu số và tài nguyên mở; (5) Năng lực giao tiếp và hỗ trợ người học. Các năng lực này được thể hiện trong bảng dưới đây

Bảng: Khung năng lực dạy học kết hợp của giáo viên

Năng lực dạy học kết hợp	Biểu hiện		
	Kiến thức	Kỹ năng	Thái độ
1. Năng lực thiết kế bài học theo kiểu dạy học kết hợp	- Phân tích được khái niệm, đặc trưng và mô hình dạy học kết hợp. Giải thích được nguyên tắc sư phạm khi tích hợp công nghệ vào giảng dạy	Thiết kế kế hoạch bài học tích hợp online – offline hợp lý. Xây dựng học liệu số phù hợp mục tiêu, nội dung và đối tượng người học	Sẵn sàng đổi mới phương pháp dạy học. Coi trọng sự phù hợp và hiệu quả cho người học khi áp dụng blended learning.

2. Năng lực tổ chức và triển khai dạy học kết hợp	Hiểu biết về các nền tảng LMS và công cụ hỗ trợ dạy học. Nắm được các chiến lược quản lý lớp học kết hợp.	Tổ chức lớp học trực tiếp – trực tuyến nhịp nhàng. Sử dụng công cụ số (Zoom, Google Classroom, MS Teams...) để quản lý lớp học	Chủ động áp dụng công nghệ để tăng tính tương tác. Tinh thần linh hoạt, thích ứng với hoàn cảnh đa dạng của người học.
3. Năng lực đánh giá trong môi trường kết hợp	Hiểu biết về các hình thức và công cụ đánh giá trực tuyến. Nắm được nguyên tắc kết hợp đánh giá truyền thống và đánh giá số.	Thiết kế bài kiểm tra, phiếu khảo sát, câu hỏi trắc nghiệm trực tuyến. Phân tích dữ liệu học tập từ LMS để phản hồi kịp thời.	Công bằng, minh bạch trong đánh giá. Sẵn sàng điều chỉnh hoạt động dạy học dựa trên kết quả đánh giá.
4. Năng lực phát triển học liệu số và tài nguyên mở	Hiểu về các loại học liệu số và tiêu chuẩn SCORM, OER. Biết các công cụ thiết kế nội dung e-learning.	video bài giảng, bài tập tương tác, tài liệu e-learning. Chia sẻ, tái sử dụng học liệu trong cộng đồng nghề nghiệp.	Sẵn sàng chia sẻ tài nguyên với đồng nghiệp. Có trách nhiệm trong việc đảm bảo bản quyền và chất lượng học liệu.
5. Năng lực giao tiếp và hỗ trợ người học	Nắm được các công cụ giao tiếp trực tuyến và kỹ thuật tư vấn người học. Hiểu tâm lý, nhu cầu và phong cách học tập của học viên.	Tạo môi trường tương tác qua forum, chat, email, video call. Hỗ trợ học viên kịp thời, hướng dẫn phương pháp tự học.	Thân thiện, cởi mở, sẵn sàng hỗ trợ. Khuyến khích sự hợp tác, tôn trọng sự đa dạng của người học

Cách thức thực hiện: Để xây dựng khung năng lực dạy học kết hợp chúng tôi thực hiện các hoạt động sau:

- + Khảo sát nhu cầu thực tiễn của giáo viên và yêu cầu đào tạo của trung tâm.
- + Tham khảo khung năng lực quốc tế (UNESCO ICT Competency Framework for Teachers).
- + Tổ chức hội thảo chuyên môn trong cộng đồng nghề nghiệp để lấy ý kiến phản biện.
- + Hoàn thiện khung năng lực và ban hành áp dụng trong đánh giá, bồi dưỡng giáo viên.

Điều kiện thực hiện

- + Sự cam kết của lãnh đạo trung tâm trong việc triển khai khung năng lực.
- + Có đội ngũ chuyên gia công nghệ và giáo dục ngoại ngữ tham gia xây dựng.

ii. Xây dựng mạng lưới cộng đồng nghề trực tuyến cho giáo viên trung tâm ngoại ngữ

Mục đích của biện pháp

Tạo không gian trực tuyến để giáo viên ngoại ngữ kết nối, chia sẻ và học hỏi lẫn nhau. Phát triển năng lực dạy học kết hợp thông qua trao đổi kinh nghiệm, học liệu, công cụ công nghệ. Duy trì môi trường hỗ trợ nghề nghiệp bền vững, vượt qua giới hạn thời gian và không gian của hoạt động trực tiếp.

Nội dung biện pháp

- + Thiết lập mạng lưới cộng đồng trực tuyến thông qua các nền tảng số như LMS (Moodle, Canvas, Google Classroom) hoặc mạng xã hội chuyên nghiệp (Facebook Groups, Zalo Groups, Microsoft Teams).
- + Xây dựng các chuyên mục cố định: chia sẻ bài giảng số, thảo luận tình huống sư phạm, kho học liệu mở, công cụ công nghệ thông tin mới.
- + Phân công nhóm quản trị nòng cốt (gồm giáo viên giàu kinh nghiệm, chuyên gia công nghệ và quản lý trung tâm).

Cách thức thực hiện:

- + Khảo sát nhu cầu và thói quen sử dụng công nghệ của giáo viên.
- + Lựa chọn nền tảng phù hợp, dễ sử dụng, có tính bảo mật và khả năng mở rộng.
- + Ban quản trị xây dựng quy chế hoạt động, khuyến khích chia sẻ học liệu, tổ chức webinar/ hội thảo trực tuyến định kỳ.

Điều kiện thực hiện

- + Có sự cam kết và hỗ trợ kỹ thuật từ ban lãnh đạo trung tâm ngoại ngữ.
- + Đảm bảo hạ tầng công nghệ thông tin, đường truyền Internet ổn định.

+ Tạo động lực cho giáo viên bằng cơ chế khích lệ, công nhận đóng góp.

+ Văn hóa hợp tác, sẵn sàng chia sẻ trong cộng đồng nghề nghiệp.

2.3.3. Tổ chức hội thảo chuyên môn định kỳ trong cộng đồng nghề nghiệp

Mục đích của biện pháp: Tăng cường sự tương tác trong mạng lưới cộng đồng nghề trực tuyến. Tạo diễn đàn để giáo viên ngoại ngữ trao đổi kinh nghiệm, thảo luận về phương pháp dạy học kết hợp và cập nhật xu hướng mới. Đồng thời góp phần nâng cao tính gắn kết, khích lệ tinh thần học hỏi và phát triển chuyên môn liên tục.

Nội dung thực hiện

+ Xác định các chuyên đề hội thảo tập trung vào dạy học kết hợp: thiết kế học liệu số, tổ chức lớp học kết hợp, công cụ công nghệ mới, đánh giá trực tuyến.

+ Mỗi hội thảo gồm ba phần: báo cáo chuyên đề, chia sẻ thực tiễn từ giáo viên, và thảo luận nhóm.

+ Tích hợp kết quả hội thảo vào mạng lưới trực tuyến (tài liệu, video ghi hình, khuyến nghị).

Cách thức thực hiện biện pháp

+ Tổ chức hội thảo theo chu kỳ (ví dụ: mỗi 2–3 tháng/lần).

+ Mời chuyên gia trong và ngoài trung tâm ngoại ngữ tham gia báo cáo.

+ Khuyến khích giáo viên trình bày các sáng kiến, kết quả nghiên cứu hành động.

+ Sử dụng hình thức kết hợp (offline tại trung

tâm + livestream trực tuyến) để mở rộng quy mô.

Điều kiện thực hiện

+ Sự quan tâm, hỗ trợ về tài chính và tổ chức từ lãnh đạo trung tâm.

+ Đội ngũ điều phối có kinh nghiệm trong quản lý sự kiện và chuyên môn giảng dạy ngoại ngữ.

+ Hạ tầng kỹ thuật để ghi hình, phát trực tuyến và lưu trữ tài liệu.

+ Cơ chế công nhận, khen thưởng cho giáo viên tích cực tham gia và đóng góp.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh chuyển đổi số trong giáo dục, phát triển năng lực dạy học kết hợp cho giáo viên ở các trung tâm ngoại ngữ trở thành nhiệm vụ cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng dạy học và đáp ứng nhu cầu học tập đa dạng của người học. Nghiên cứu đã đề xuất ba biện pháp trọng tâm bao gồm: xây dựng khung năng lực dạy học kết hợp; Hình thành mạng lưới cộng đồng nghề trực tuyến và tổ chức hội thảo chuyên môn định kỳ trong cộng đồng nghề nghiệp. Các biện pháp này không chỉ định hướng rõ ràng cho việc bồi dưỡng giáo viên mà còn tạo điều kiện để giáo viên chia sẻ, học hỏi lẫn nhau, từng bước hình thành văn hóa học tập hợp tác và phát triển nghề nghiệp bền vững. Để triển khai thành công, cần sự cam kết của lãnh đạo, sự hỗ trợ hạ tầng công nghệ và cơ chế động viên, khích lệ giáo viên tham gia tích cực vào cộng đồng nghề nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đỗ Vũ Sơn (2015), *Dạy học kết hợp và một số hình thức kết hợp trong dạy học môn Địa lí ở các trường THPT dân tộc nội trú, tỉnh Thái Nguyên*, TC GD số 12/2015.
2. Trần Thị Huệ, Nguyễn Thị Kim Oanh (2020) *Các nguyên tắc cơ bản để thiết kế khóa học ở đại học theo mô hình Blended Learning hiệu quả*, Tạp chí Giáo dục số 477 kì 1 tháng 5/2020
3. Lê Văn Toán, Trương Thị Diễm (2020), *Một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo trực tuyến trong giáo dục đại học trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt Kì 2 tháng 5/2020
4. Phạm Đỗ Nhật Tiên, *Bài toán đổi mới đánh giá người học trong giáo dục theo tiếp cận năng lực*, Tạp chí Khoa học giáo dục, số 126
5. Nguyễn Đức Chính (2013), *Quy chế đào tạo nghiệp vụ sư phạm trong hoạt động đào tạo giáo viên trung học phổ thông*, Trường ĐHGĐ, Tài liệu cho các lớp cao học, Hà Nội.